

COMISIA NATIONALA PENTRU CONTROLUL ACTIVITATILOR NUCLEARE

GPF-02

GHIDUL PRIVIND PROTECTIA INSTALATIILOR NUCLEARE IMPOTRIVA UNUI SABOTAJ DIN INTERIOR a fost aprobat prin Ordinul Presedintelui CNCAN nr. 85/28.03.2006 si publicat in Monitorul Oficial al Romaniei Partea I, nr. 366 / 26.04.2006

GHID PRIVIND PROTECTIA INSTALATIILOR NUCLEARE IMPOTRIVA UNUI SABOTAJ DIN INTERIOR

1. Domeniu

Art. 1. - Prezentul ghid este folosit de titularul de autorizatie ca baza pentru evaluarea masurilor de protectie ce vor trebui luate de catre acesta, din punctul de vedere al constructiei si al problemelor tehnice, administrativ-organizatorice si de personal, impotriva sabotajelor din partea persoanelor cu drept de acces.

2. Principii

Art. 2. - Se considera ca amenintarea poate proveni din interiorul instalatiilor nucleare, din partea unui angajat cu drept de acces (aflat in orice functie) care detine informatii despre tipul materialelor nucleare, despre cantitatea si amplasarea acestora, despre echipamentele vulnerabile din punctul de vedere al securitatii nucleare si despre caracteristicile sistemului de protectie fizica si foloseste mijloace auxiliare disponibile.

Art. 3. - Se ia in considerare posibilitatea existentei unei cooperari intre persoana cu drept de acces si una sau mai multe persoane din exteriorul instalatiei nucleare. Persoana cu drept de acces poate actiona din urmatoarele motive: ideologice, avantaje financiare, intimidare, constrângere, santaj.

3. Obiective

Art. 4. - Obiectivele privind protectia instalatiilor nucleare impotriva unui sabotaj din interior:

- reducerea la minimum a riscurilor privind tentativele de sustragere a materialelor nucleare sau de sabotaj de catre persoanele cu drept de acces in instalatia nucleara;
- descoperirea la timp a sustragerii unor cantitati relevante de materiale nucleare sau de materiale radioactive (chiar si sustragerea repetata a unor cantitati mici);

- localizarea si recuperarea in cel mai scurt timp a materialelor nucleare sau a materialelor radioactive sustrate;

- impiedicarea actiunilor de sabotaj care ar conduce la eliberarea unor cantitati importante de produsi radioactivi in mediu. Descoperirea actiunilor trebuie facuta inca din faza de initiere, astfel incât, in cazul in care sabotajul nu poate fi impiedicat, sa poata fi luate masurile necesare pentru a reduce la minimum consecintele radiologice;

- impiedicarea actiunilor de sabotaj asupra echipamentelor cu impact in securitatea nucleara;

- protejarea bazelor de date impotriva distrugerii neautorizate si impotriva sustragerii de informatii clasificate.

Art. 5. - Sistemul de evidenta a materialelor nucleare trebuie sa furnizeze valori exacte pentru materialele nucleare aflate in inventar, care sa conduca la depistarea la timp a sustragerii acestora.

Art. 6. - Inregistrările contabile obtinute in urma aplicarii sistemului de garantii nucleare trebuie utilizate in scopul descoperirii unei sustrageri de materiale nucleare.

4. Cerinte generale

Art. 7. - Titularul de autorizatie trebuie sa ia masurile necesare pentru a se descoperi din timp orice incercare de furt sau de sabotaj din partea persoanelor cu drept de acces.

Art. 8. - Titularul de autorizatie trebuie sa asigure protectia fizica a materialelor nucleare, inclusiv impotriva sabotarii de catre persoanele cu drept de acces.

Art. 9. - Titularul de autorizatie trebuie sa stabileasca si sa adopte masurile necesare pentru a reduce la minimum riscurile privind tentativele de sustragere a materialelor nucleare sau/si de sabotaj al

diferitelor echipamente, in functie de caracteristicile instalatiei nucleare si de amplasamentul acesteia.

Art. 10. - Titularul de autorizatie trebuie sa aiba in vedere faptul ca numai pentru combustibilul nuclear exista posibilitatea producerii masei critice. In masura in care este posibila o sustragere de combustibil nuclear, aceste cantitati vor fi concretizate in functie de instalatia nucleara.

Art. 11. - Detectia oricarei intruziuni trebuie realizata la nivelul barierelor fizice care inconjoara zona protejata. Ambele parti ale perimetrului zonei protejate trebuie prevazute cu iluminare suficienta pentru o supraveghere cât mai buna si o evaluare cât mai exacta a situatiei, in cazul in care se constata intentia unei intruziuni in zona protejata.

Art. 12. - Sustragerea combustibilului nuclear in cantitati mici este posibila numai in zonele in care pastilele de combustibil sunt manevrate liber sau sunt depozitate in containere metalice. Timpul necesar pentru a procura pe aceasta cale o cantitate relevanta este insa foarte mare. Prin masurile de siguranta luate trebuie sa se poata descoperi la timp o asemenea situatie.

Art. 13. - Titularul de autorizatie trebuie sa ia masuri pentru ca persoanele cu drept de acces sa nu poata actiona in ceea ce priveste eliberarea unor cantitati substantiale de materiale radioactive in imprejurimi, precum si in ceea ce priveste o posibila sustragere a unor cantitati relevante de combustibili nucleari HEU.

Art. 14. - Titularul de autorizatie trebuie sa gestioneze cu prudenta accesul in zonele vitale pentru persoanele care au antecedente legate de consumul de alcool sau de droguri.

Art. 15. - Pentru statiile de tratare a deeurilor radioactive, manipularea inchiderilor tehnice de aerisire a respectivelor instalatii nucleare poate duce la concentrarea efluentilor radioactivi in interiorul instalatiei nucleare.

5. Masuri

Art. 16. - Accesul in zonele protejate si in zonele vitale va fi permis numai persoanelor cu drept de acces.

Art. 17. - Accesul in instalatiile nucleare al persoanelor depistate pozitiv la controlul cu alcoolscopul este interzis.

Art. 18. - Masurile de control necesare vor fi convenite in functie de amenintarile posibile pentru instalatia respectiva, prevazute in documentul "Amenintarea - baza de proiect", emis de Autoritate.

Art. 19. - Toate autovehiculele, persoanele, bagajele si coletele care intra sau care ies in/din zona protejata si zona vitala trebuie controlate prin mijloace specifice, conform procedurilor intocmite de titularul de autorizatie si aprobate de Autoritate.

Art. 20. - In vederea prevenirii introducerii unor scule, materiale explozive, arme sau dispozitive care ar putea fi folosite pentru sabotaj, toate autovehiculele, persoanele, bagajele si coletele se controleaza prin mijloace specifice.

Art. 21. - Persoanele cu drept de acces in zonele protejate sau in zonele vitale ale unei instalatii nucleare sunt numai cele care poseda permise sau ecusoane speciale, inregistrate corespunzator.

Art. 22. - Permisele speciale de acces in zonele protejate vor fi eliberate numai persoanelor ale caror sarcini de serviciu impun prezenta in aceste zone.

Art. 23. - Accesul in zonele protejate va fi permis numai dupa controlul permisului sau ecusonului de acces si dupa identificarea persoanei cu drept de acces individual.

Art. 24. - Titularul de autorizatie trebuie sa obtina pentru toate persoanele care urmeaza sa desfasoare activitati profesionale, cu caracter permanent sau temporar, in punctele de lucru vitale din cadrul instalatiilor nucleare sau care au acces la documentele cu caracter secret avizul organelor competente privind siguranta nationala, conform prevederilor art. 9 alin. (5) din Legea nr. 111/1996 privind desfasurarea in siguranta a activitatilor nucleare, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare.

Art. 25. - Vor fi stabilite pentru fiecare instalatie nucleara zonele vitale in care:

- combustibilul nuclear este utilizat sau depozitat intr-o forma in care poate fi sustras de catre o persoana cu drept de acces;

- sunt instalate sisteme si utilaje pentru protejarea materialelor nucleare si radioactive, precum si sisteme de impiedicare si neutralizare a atacurilor;

- sunt instalate echipamente;
- sunt detinute bazele de date si informatii secrete de stat.

Art. 26. - Zonele vitale se vor stabili avându-se în vedere clasificarea materialelor nucleare în concordanța cu prevederile art. 61 din Normele de protecție fizică în domeniul nuclear, aprobate prin Ordinul prezidentului Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare nr. 382/2001, fluxul tehnologic și, după caz, elementele de construcție.

Art. 27. - Zonele vitale trebuie să asigure detectia intruziunii prin senzori adecvați și întârzierea patrunderii în interior prin bariere fizice corespunzătoare.

Art. 28. - Zonele vitale nu trebuie să se afle în apropierea drumurilor publice.

Art. 29. - Toate punctele potențiale de acces trebuie asigurate în mod corespunzător. Iesirile de urgență și ferestrele trebuie asigurate și prevăzute cu dispozitive de alarmare pentru detectarea oricărei intruziuni.

Art. 30. - Sistemul de înregistrare a accesului trebuie să permită în orice moment identificarea persoanelor care sunt sau au fost prezente în zonele protejate și în zonele vitale (în ultima lună) și ce activitate desfășoară sau au desfășurat (de exemplu, sarcinile de serviciu).

Art. 31. - Persoanele vor fi controlate înainte de intrarea lor în zonele protejate ale instalației nucleare pentru prevenirea introducerii unor scule, materiale explozive, arme sau dispozitive ce ar putea fi folosite pentru sabotaj sau deplasare neautorizată de materiale nucleare.

Art. 32. - Titularul de autorizație va lua măsuri astfel încât manipularile sau deplasările neautorizate ale echipamentelor importante din punctul de vedere al securității nucleare să fie împiedicate, îngreunate (de exemplu, eliberarea cartelelor de acces, sistemul de chei) sau cel puțin identificate din timp (de exemplu, autoanunțarea, supravegherea de la distanță, montarea de sigilii din plumb sau sigilii).

Art. 33. - În cazul parasirii zonelor vitale și la parasirea zonei protejate, se va efectua controlul persoanelor și al materialelor

pentru a se preveni sustragerea de materiale nucleare.

Art. 34. - Titularul de autorizație trebuie să ia măsurile potrivite tehnice și/sau administrativ-organizatorice care să împiedice sustragerea repetată de cantități mici de combustibil nuclear. Aceste măsuri vor fi stabilite pe baza unei analize a instalației.

Art. 35. - Titularul de autorizație trebuie să prevadă măsuri care să împiedice sau să întârzie colaborarea din interior a unei persoane cu drept de acces cu persoane care efectuează o "intervenție în forță" din exterior.

Art. 36. - Măsurile prevăzute la art. 35 trebuie să întârzie adversarul suficient timp, astfel încât personalul de protecție fizică să poată asigura, dacă este cazul, măsuri compensatorii pentru menținerea eficienței barierei ce închide zona interioară de protecție.

Art. 37. - Personalul și echipamentele necesare pentru detectia, evaluarea, întârzierea și neutralizarea adversarului trebuie să fie active 24 de ore din 24.

6. Definiții:

a) Amenințarea - baza de proiect - documentul emis de Autoritate pentru fiecare instalație în scopul definirii caracteristicilor adversarului probabil, împotriva căruia va fi conceput și dimensionat sistemul de protecție fizică;

b) instalație nucleară:

- orice reactor nuclear, cu excepția celui care este echipat un mijloc de transport maritim ori aerian spre a fi folosit ca sursă de putere, dacă este pentru propulsie sau în orice alt scop;

- orice uzină care folosește combustibil nuclear pentru producerea de materiale nucleare, inclusiv orice uzină de retratare a combustibilului nuclear iradiat;

- orice instalație în care sunt stocate materiale nucleare, cu excepția depozitelor în vederea transportului de materiale nucleare. Instalațiile nucleare aparținând unui singur operator, care se află pe același amplasament, vor fi considerate o singură instalație nucleară;

c) material nuclear - orice materie primă nucleară și orice material fisionabil special;

d) sabotaj - orice act premeditat îndreptat împotriva unei instalații nucleare sau unui material nuclear în folosință, depozitare

sau transport, care poate pune direct ori indirect in pericol sanatatea sau siguranta personalului, populatiei si mediului

e) zona protejata - zona supravegheata in permanenta de personalul de paza si/sau prin mijloace tehnice, inconjurata de o bariera fizica si cu un numar limitat de cai de acces controlate;

inconjurator prin expunerea la radiatii ori eliberarea substantelor radioactive;

f) zona vitala - zona in care se afla materiale nucleare, echipamente, dispozitive sau sisteme care pot fi vulnerabile la actiuni de sabotaj sau de furt.